

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/942/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6413211969
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6413211969.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a sudcov JUDr. Danice Kočíčkovej a JUDr. Ivice Hanuskovej v právnej veci žalobcu Z. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. XX, zastúpený Advokátskou kanceláriou Dobiš s.r.o., spoločnosť zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Banská Bystrica v oddelí Sro, vložka č. 14525/S, pracovisko Žiar nad Hronom, Nám. Matice Slovenskej 6, proti žalovanej P. Q. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. XXX zastúpená advokátom JUDr. Petrom Krchnákom, so sídlom Advokátskej kancelárie Robotnícka 3, Banská Štiavnica, o vrátenie daru, na odvolanie navrhovateľa zo dňa 02. 07. 2014 proti rozsudku Okresného súdu v Žiari nad Hronom č.k. 4C 132/2013-61 zo dňa 02. 06. 2014 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým súd žalobu žalobcu, ktorou navrhoval, aby žalovaná Q. C. rod. U., nar. XX. XX. XXXX bola povinná vydať žalobcovi Z. Z., nar. XX. XX. XXXX darovanú nehnuteľnosť: byt č. X, nachádzajúci sa vo vchode č. XX, na druhom poschodí bytového domu, spolu s nebytovým priestorom č. X-X nachádzajúcom sa v suteréne bytového domu a tiež so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu vo veľkosti 1900/45190-in, nehnuteľnosti vedené na liste vlastníctva č. XXX, okres C. N., Obec S., Katastrálne územie S., v plnom rozsahu zamietol, p o t v r d z u j e .

Vo výroku, ktorým bola žalobcovi uložená povinnosť zaplatiť žalovanej na účet právneho zástupcu JUDr. Petra Krchnáka sumu 3 221,73 €, ako trovy právneho zastúpenia do 3 dní rozsudok okresného súdu m e n í tak, že žalovanej náhradu trov prvostupňového konania nepriznáva.

Náhradu trov odvolacieho konania žalovanej nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd žalobu žalobcu, ktorou navrhoval, aby žalovaná Q. C., rod. U., nar. XX. XX. XXXX bola povinná vydať žalobcovi Z. Z., nar. XX. XX. XXXX darovanú nehnuteľnosť: byt č. X, nachádzajúci sa vo vchode č. XX, na druhom poschodí bytového domu spolu s nebytovým priestorom č. X-X nachádzajúcom sa v suteréne bytového domu a tiež so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu vo veľkosti 1900/45192-in, nehnuteľnosti vedené na liste vlastníctva č. XXX, okres C. N., Obec S., Katastrálne územie S. v plnom rozsahu zamietol.

Žalobca bol zároveň zaviazaný zaplatiť žalovanej na účet právneho zástupcu JUDr. Petra Krchnáka sumu 3 221,73 € ako trovy právneho zastúpenia do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

V dôvodoch rozhodnutia súd uviedol: „Žalobca prostredníctvom svojho splnomocneného právneho zástupcu, podal na Okresný súd Žiar nad Hronom, dňa 17.09.2013 žalobu, v ktorej navrhoval, aby žalovaná bola povinná vydať mu byt, ktorý jej daroval v roku 2008, a to z toho dôvodu, že koncom roka

2011 ťažko ochorel, absolvoval niekoľko operácií, potreboval pomoc, túto mu žalobkyňa neposkytovala a druhým dôvodom je tá skutočnosť, že hrubo porušuje dobré mravy tým, že ho na ulici nepozdraví a vôbec s ním nekomunikuje. 03.03.2013 jej zaslal výzvu na vrátenie daru a žalovaná ho vo svojej odpovedi odkázala na konanie na súd.

Žalovaná navrhovala návrh zamietnuť, a to z toho dôvodu, že skutočnosti uvádzané žalobcom sú nepravdivé. Nevedela o jeho zdravotnom stave, spolu so žalobcom bývala v byte až do mája 2011, kedy oznámila žalobcovi, že ide uzatvárať manželstvo, s týmto žalobca nesúhlasil a so žalovanou prerušil kontakt. V čase, keď bol prvýkrát operovaný, sa starala o trojmesačné malé dieťa, zároveň končila školu, písala diplomovku a neskôr opäť otehotnela s druhým dieťaťom, takže nemala možnosť dozvedieť sa o zdravotnom stave žalobcu. Telefonovala mu pri príležitosti narodenín, zložil jej telefón. Keď ho pozdravila vonku, neodpovedal, prípadne keď ju zbadal bočil od nej. Vzhľadom na to, že jeho dcéry mu poskytovali dostatočnú pomoc, v starostlivosti keď bol hospitalizovaný, aj neskôr, nie je dôvod na vrátenie daru.

Z vykonaného dokazovania, a to výsluchom účastníkov, ako aj z pripojených listinných dôkazov nie je sporné, že žalobca darovacou zmluvou, zo dňa 11.04.2008, daroval uvedené nehnuteľnosti žalovanej. Dňa 03.03.2013 poslal žalovanej, prostredníctvom svojho splnomocneného právneho zástupcu výzvu na vrátenie daru, ako dôvod vrátenia daru uvádzal hrubé porušenie dobrých mravov, za ktoré judikatúra považuje neposkytnutie pomoci v starobe alebo chorobe „Iste máte vedomosť, že darca je ťažko chorý, kde sa jedná o onkologické ochorenie ťažkého stupňa a bol odkázaný na pomoc iných osôb“. Ďalší dôvod hrubého porušovania dobrých mravov uviedol v žalobe, ktorý mal spočívať v tom, že „žalovaná sa mu na ulici nepozdraví“. Z predloženej lekárskej správy nie je sporné, že žalobca sa prvýkrát podrobil operácii v 11. mesiaci 2011. Bolo to v čase, keď sa žalovaná starala o trojmesačné dieťa, pretože otehotnela v januári 2011 a rodila 22.09.2011. Nie je sporné, že v čase, keď bol žalobca hospitalizovaný mu pomoc poskytovali jeho dcéry B. S. a Z. X., ktoré ho jednak navštevovali v nemocnici, jednak mu pomáhali so stravou a zabezpečovali odvoz, dovoz na lekárske vyšetrenia. Svedok R. X., zabezpečoval žalobcovi ťažké manuálne práce s popílením dreva, čo zdôvodňoval tým, že to robil pre žalobcu z toho dôvodu, že tento nemal žiadnu techniku a ručne by to popíliť nešlo. Tento svedok sa k zdravotnému stavu vyjadriť nevedel. Svedkyňa Q. U. a Z. C. potvrdili tvrdenie žalovanej, že v čase keď bol žalobca operovaný, žalovaná bola po pôrode, rodila cisárskym rezom, mala problémy, bola hospitalizovaná v nemocnici v Žiari nad Hronom so synom a o zdravotnom stave žalobcu nič nevedeli. Nie je sporné, že žalobca bol druhýkrát operovaný a hospitalizovaný v nemocnici od 12.03.2012 do 15.03.2012 a žalovaná bola druhýkrát tehotná od januára 2013 do 18.10.2013. Podľa lekárskej správy Z.. D. O., ošetrojúcej lekárky žalobcu, v minulosti bol pacient liečený a operovaný na ulogii s onkologickou diagnózou, ktorá sa však peroperačne nepotvrdila a tým možno bola myslená závažná choroba. Z hľadiska závažnosti ochorenia sa vyjadřila tak, že podmieňuje len zníženie práceneschopnosti, s obmedzením ťažkých fyzických prác, v nepriaznivých podmienkach (chlad, zima). Výpoveďou žalovanej nie je sporné, že táto bývala v byte u žalobcu, od 26.08.2008 do mája 2011, a nie je sporné, že keď mu oznámila, že ide uzatvárať manželstvo, žalobca s ňou prerušil kontakt. Žalobca neunesol dôkazné bremeno a nevyvrátil tvrdenie žalovanej, že nevedela o jeho zdravotnom stave, nevyvrátil jej tvrdenie, že mu telefonuje pri príležitosti sviatkov a nedvíha jej telefón, že ho zdraví za zastávky a on jej neodpovedá, že keď ho stretne v obchode tak od nej zabočí a nevyvrátil jej tvrdenie, že v čase, keď bol po operácii, bol by pustil žalovanú do bytu.

Darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy (§ 630 Občianskeho zákonníka).

Predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu, nie je akékoľvek nevhodné chovanie obdarovaného alebo nejaký nevďak, ale len také chovanie, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, možno kvalifikovať, ako hrubé porušenie dobrých mravov. Ide buď o porušenie značnej intenzity alebo porušovanie sústavné, a to či už fyzickým násilím, hrubými urážkami, neposkytnutím potrebnej pomoci a pod. Musí ísť o také chovanie obdarovaného voči rodine darcu, ktoré možno objektívne, s prihliadnutím ku konkrétnym okolnostiam, za ktorých k nemu došlo, posúdiť ako, hrubé porušenie mravných a etických noriem v spoločnosti. Rozhodujúcim je hľadisko objektívne, a nie subjektívny pocit darcu. Žalobca v žalobe, ani na pojednávaní, ani vo výzve na vrátenie daru, ničím nešpecifikoval, čo malo spočívať v neposkytnutí pomoci. Nie je sporné, že na pomoc, v tom období, zo strany žalovanej nebol odkázaný, pretože túto pomoc v podobe odvozu, dovozu, v starostlivosti, počas hospitalizácie, práceneschopnosti, mu zabezpečovali jeho dcéry. Prvýkrát bol žalobca hospitalizovaný v čase, keď žalovaná bola tesne po prvom pôrode, starala sa o maloleté dieťa, sama potrebovala pomoc a zároveň aj končila vysokú školu,

písala diplomovú prácu. V konaní žalobca neunesol dôkazné bremeno a nedokázal tú skutočnosť, že by sa žalovaná k nemu alebo k členom jeho rodiny chovala tak, že by hrubo porušovala dobré mravy. Neboli naplnené ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka, a preto súd žalobu žalobcu zamietol.

O náhrade trov konania, súd rozhodol, podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Žalovaná mala vo veci úspech, a preto jej súd priznal náhradu trov potrebných na účelné bránenie svojho práva voči žalobcovi, ktorý vo veci úspech nemal. Trovy žalovanej predstavujú trovy právneho zastúpenia advokáta za úkony právnej pomoci, podľa vyhlášky číslo 655/2004 Z. z. Predmetom konania bol byť v hodnote 25.000 eur, potom podľa § 10 ods. 2 vyhlášky číslo 655/2004 Z. z. je hodnota jedného úkonu právnej služby vo výške 419,94 eur. Advokát uskutočnil 7 úkonov právnej služby (prevzatie a príprava, vyjadrenie k upomienke, vyjadrenie 30.10.2013, pojednávanie 17.03.2014, 16.04.2014, vyjadrenie zo dňa 27.05.2014, pojednávanie 02.06.2014) plus režijný paušál v roku 2013 vo výške 7,81 eur a v roku 2014 vo výške 8,04 eur. Ďalej právo advokáta na cestovné náklady z miesta advokátskej kancelárie do sídla súdu, na tri pojednávania po 21,92 eur, ďalej náhradu za stratu času 4 polhodiny po 13,40 eur, čo je 53,60 eur, a to 3 krát, celkove spolu trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 3.221,73 eur. Platobným miestom na náhradu trov konania účastníka zastúpeného advokátom, je advokát (§ 149 ods. 1 O.s.p.).“

Proti rozsudku podal odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok okresného súdu zmeniť, prípadne vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

V prípade, ak by krajský súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu žiadal o vyslovenie prípustnosti dovolania.

Pre prípad zmeny rozhodnutia okresného súdu žiadal priznať trovy konania.

Žalobca uviedol, že odvolací dôvod vidí v ust. 205 ods. 2 písm. d/,f/ OSP. Odvolateľ zároveň namietal aj výšku náhrady trov konania v priznanej sume 3 221,73 €, ale aj vôbec samotné rozhodnutie súdu nahraďiť trovy konania žalovanej.

V tejto súvislosti odvolateľ poukazoval na ust. § 150 ods. 1 OSP, ale najmä na skutočnosť, že súd má prihliadať na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy, pri prvom úkone, ktorý mu patril.

Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej odvolateľ uviedol, že od začiatku konania jasne a zreteľne deklaroval fakty a dôkazy, ktoré oprávňujú na úspešné podanie žaloby.

Nie je možné uviesť, že žalobca nebol odkázaný na pomoc ďalšej osoby, pretože túto pomoc mu zabezpečovali jeho dcéry. Jedna žije v C. C., druhá v C.R.. Obe si museli zariadiť svoje veci určitým spôsobom a podriaďiť i svoje zamestnanie i svoj život tomu, aby pomáhali žalobcovi. Tento bol na cudziu pomoc nesporne odkázaný. Bol odkázaný i na pomoc žalovanej, ale táto záujem vôbec neprejavila. Potvrdili to svedkovia, cudzí ľudia. Obrana žalovanej, že o chorobe navrhovateľa nevedela preukazuje úmysel vyhnúť sa zodpovednosti pomôcť niekomu v tomto prípade žalobcovi, ktorý jej daroval nehnuteľnosť.

Je pravdou, že rozhodnutie NS SR zo dňa 30. 01. 1998, sp. zn. 2 Cdo 81/1997 uvádza, že pokiaľ darcovi zabezpečuje pomoc dcéra, nemožno hovoriť o neposkytnutí potrebnej starostlivosti zo strany obdarovanej. V tomto rozhodnutí sa však uvádza, že každý prípad sa posudzuje osobitne a pri konkrétnom posudzovaní treba vychádzať z toho, či porušovanie dobrých mravov je menej významné, avšak sústavné, ktoré svojim trvaním priebehom i váhou pôsobení nadobudlo povahu hrubého porušenia. Negatívne správanie sa musí prejavovať objektívne. Nepostačuje iba subjektívny pocit darcu. Nie je možné vyžadovať od darcu aktivitu smerom k žalovanej, aby jej on musel oznámiť, že trpí chorobou. Prípadne, aby on inicioval stretnutia, resp. prejavoval snahu o osobu obdarovanej. Naopak vzhľadom k veku, k určitej úcte i spoločenskej zaradenosti žalovaná mala prejavovať snahu a záujem o osobu žalobcu. Tak by si všimla, že podmienky ktorých žije sú nevyhovujúce, že jeho zdravotný stav je zlý, prípadne, že potrebuje pomoc pri vykonávaní každodenných životných potrieb.

Navrhovateľ vystupoval priamo, preukazoval skutočnosti, ktoré preukázať mal a ktoré vyžaduje ust. § 630 OZ. Ani jedno jeho tvrdenie nebolo vyvrátené.

Žalovaná vo svojej výpovedi uviedla, že ona predmet daru nepotrebuje, že ona vlastne nemá žiaden majetok, má dve deti a potrebuje si zabezpečiť bývanie. Takto fakticky deklarovala svoj postoj k darcovi i k celému procesu.

Na záverečnom pojednávaní uviedol právny zástupca žalovanej, že žalobca bol hospitalizovaný tesne po jej pôrode, starala sa teda o maloleté dieťa a nemohla pomôcť (toto tvrdenie vyvracia predchádzajúce tvrdenie, že nemala o žalobcovej chorobe vedomosť), uvádzala, že končila vysokú školu, písala diplomovú prácu a sama potrebovala pomoc, (teda aj v tomto zdôvodnení pripúšťa, že žalobca bol sice odkázaný na pomoc inej osoby, ale ona mu pomôcť nemohla, keďže sama pomoc potrebovala).

Z týchto vyjadrení je zrejmé, že žalobca dôkazné bremeno uniesol. Na záver žalobca prostredníctvom právneho zástupcu vyjadruje svoj jednoznačný názor, že súd prvého stupňa dospel na základe dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam. Napriek tomu, že dokazovanie previedol v dostatočnej miere, vypočul navrhnutých svedkov, prípadne doplnil dokazovanie listinnými dôkazmi, nie je možné stotožniť sa s názorom prvostupňového súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia použil okresný súd správne ustanovenia, avšak skutkové zistenia sú nesprávne. Nestotožňuje sa so zistením, že skutkové bremeno navrhovateľ neunesol napr. tým, že nepreukázal skutočnosť, že žalovaná o zdravotnom stave darcu nevedela. Odporkyňa preukazovala, že v čase navrhovateľovej choroby ona sama mala zdravotné problémy spojené s tehotenstvom. Musela teda vedieť o navrhovateľovej chorobe.

Žalovaná sa k podanému odvolaniu vyjadrila. Navrhla rozsudok okresného súdu potvrdiť a zaviazat navrhovateľa nahradiť trovy odvolacieho konania.

Poukazovala, že z dobrých mravov nevyplýva povinnosť žalovanej poskytnúť žalobcovi potrebnú pomoc. Odporkyňa tak prípadným neposkytnutím pomoci navrhovateľovi nemohla hrubo porušiť dobré mravy. Samotný akt darovania ešte nezakladá žiadne povinnosti obdarovaného voči darcovi. Hrubé porušenie dobrých mravov obdarovaným tak môže porušenie len tých povinností, ktoré pre obdarovaného vo vzťahu k darcovi určujú iné právne ustanovenia, resp. zmluvné dojednania. Odporkyňa poukázala na rozhodnutie MS SR 3 Cdo/191/96, podľa ktorého: „hrubé porušenie dobrých mravov je buď porušenie značnej intenzity alebo porušovanie sústavné, alebo aj neposkytnutie potrebnej pomoci darcovi, alebo iným osobám, ktorá povinnosť vyplýva buď z právnych noriem, alebo zo zmluvného vzťahu“.

Iné rozhodnutie R 31/1999: „právo darcu na vrátenie daru nezakladá každé negatívne správanie sa obdarovaného voči darcovi. Toto právo nevzniká pri prostej nevďačnosti obdarovaného voči darcovi, ani pri menej významnom porušení dobrých mravov obdarovaným“.

Odporkyňa je voči žalobcovi v rovnakej pozícii ako akákoľvek fyzická osoba bez vzťahu s žalobcom. Fyzickej osobe bez vzťahu s navrhovateľom a teda ani žalovanej nevyplýva z dobrých mravov povinnosť poskytovať žalobcovi potrebnú pomoc.

Žalovaná bola počas žalovaného choroby sama ťažko chorá. Doložila potvrdenie lekára, že v čase keď žalobca bol údajne odkázaný na cudziu pomoc, bola žalovaná tehotná t.j. od januára 2011 do 22. 09. 2011 a v období od januára 2013 do 18. 10. 2013. Doložila potvrdenie z Hematologickej ambulancie Nemocnice Žiar nad Hronom, že v uvedenom období sa žalovaná liečila na anémiu gravidarum ťažkého stupňa s potrebou parenterálnej feroterapie a z vylúčením fyzickej námahy.

Naopak zo správny Z.. D. O. vyplýva, že navrhovateľ nebol onkologicky chorý a jeho zdravotný stav ho obmedzoval len v ťažkých fyzických prácach a nepriaznivých podmienkach (chlad a zima).

V súvislosti so skúmaním, či žalovaná hrubým spôsobom porušila dobré mravy voči navrhovateľovi poukazuje aj na text čl. V. darovacej zmluvy, kde si navrhovateľ ako darca sám zadefinoval, čo bude porušovať za hrubé porušenie dobrých mravov. Výslovne sa uvádza: „zároveň účastníci zmluvy zriaďujú v prospech darcu, formou osobitného záväzku bezplatné, neobmedzené doživotné právo užívania v prevádzanom byte a užívanie príslušenstva bytu a nebytového priestoru, všetkého bezplatne, až do smrti darcu, s čím obdarovaná aj darca súhlasia a podpisom na zmluve zároveň potvrdzujú, pričom

obdarovaná sa toto právo až do jeho smrti zaväzuje trpieť a darca toto právo prijíma. Zároveň sa obdarovaná zaväzuje vzhľadom na vyššie uvedený záväzok, že do smrti darcu bez jeho vedomia a súhlasu predmet zmluvy tvoriace nehnuteľnosti nescudzí. Porušenie týchto záväzkov zo strany obdarovanej sa na základe dohody zmluvných strán bude považovať za hrubé porušenie dobrých mravov“.

Nie je tu teda uvedená povinnosť žalovanej starať sa o navrhovateľa a tak sa navrhovateľ tejto starostlivosti ani nemôže domáhať.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu určenom § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a rozsudok okresného súdu vo veci samej potvrdil podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny.

Vo výroku o trovách konania došlo k zmene podľa ust. § 220 OSP.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku vo veci samej a konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 219 ods. 2 OSP).

Na zdôraznenie potvrdzujúceho rozhodnutia odvolací súd dodáva. Význam rozlišovania skutkového a právneho základu rozhodnutia spočíva v tom, že obe tieto zložky súdneho rozhodnutia sú samostatne preskúmateľné v opravných konaniach, hoci sa nevylučuje ich simultárne posúdenie. Je preto nevyhnutné presne definovať medzi právnym posúdením, ktorým odvolací súd nie je viazaný, a medzi skutkovým základom, ktorý je pre odvolací súd záväzný v rozsahu obmedzenia apelačného opravného systému.

Z ustanovenia § 213 ods. 1 OSP vyplýva, že odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v ods. 2 až 7.

Pre sporný prípad uvádzané výnimky nie sú použiteľné, pretože odvolateľ netvrdí, že neboli vykonané nejaké ďalšie dôkazy, ktoré on navrhoval resp., že sú tu ďalšie dôkazy, ktoré nemohli byť vykonané v prvostupňovom konaní a nenavrhuje vykonať konkrétne ďalšie dokazovanie.

Znamená to, ako už bolo vyššie uvedené, že zisteným skutkovým stavom je odvolací súd viazaný.

Navrhovateľ sa domáhal pri rozhodnutí použitia ust. § 630 OZ. Súd prvého stupňa z tohto ustanovenia aj vychádzal.

Pri právnom posúdení, ktoré je súčasťou každého rozhodnutia je právne posúdenie súčasťou odôvodnenia. Podľa ust. § 157 ods. 2 OSP sú musí jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec správne posúdil.

Tento právny základ sa vytvára použitím právnych noriem, pod ktoré môže súd subsumovať zistený skutkový stav. K použitiu týchto právnych noriem predchádza ich výklad, ktorý slúži na potvrdenie aplikovateľnosti zamýšľaného právneho predpisu, alebo časti jeho jednotlivého ustanovenia.

Okresný súd uviedol zistený skutkový stav (ktorý odvolací súd nemôže bez ďalšieho prehodnocovať) a na tento zistený skutkový stav aplikoval právnu normu ustanovenia § 630 OZ. Súd dospel k záveru, že za zisteného skutkového stavu nemožno použitím ust. § 630 OZ žalobe vyhovieť. Procesný súd vložil použitú právnu normu a vysvetlenie podoprel odkazom na rozhodnutia vyšších súdov.

Za danej situácie nie je preto možné zmeniť rozhodnutie súdu prvého stupňa. Odvolateľ totiž poukazujúc na rôzne detaily predkladá odvolaciemu súdu svoj názor na to, ako by mal byť skutkový stav prehodnotený a aký by mal byť prijatý právny záver.

Takýto postup však nie je možný, vzhľadom už na vyššie uvedený výklad možnosti použitia procesných právnych noriem.

Za daného stavu, pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej odvolací súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by spochybňovali správnosť rozsudku súdu prvého stupňa. Z obsahu spisu vyplýva, že procesný súd správne postupoval, keď návrh zamietol. Dôvody pre ktoré tak urobil, okresný súd správne a podrobne rozobral v odôvodnení svojho rozsudku. S týmito dôvodmi sa v celom rozsahu stotožňuje aj odvolací súd a v podrobnostiach na ne odkazuje.

Skúmajúc rozhodnutie súdu prvého stupňa o trovách konania dospel odvolací súd k záveru, že prípad podmieňuje použitie ust. § 150 ods. 1 OSP.

Účelom ustanovenia § 150 ods. 1 OSP je umožnenie súdu zmeniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolúčného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzaistický, aby postihol celú rozmanitosť života, otvára sa právo sudcovským výkladom vo veciach stanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť k rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul za použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Zákon vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Vo všeobecnosti môže ísť o rôzne dôvody.

Jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinný účastník nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sám nezavinil, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takých prípadoch súd zohľadňuje osobné majetkové zárobkové a iné pomery oboch účastníkov, prihliada na postoj účastníkov v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnému účastníkovi, alebo o nepriznaní čiastočnom a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa.

V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§ 142 ods. 1 OSP). Aplikácia ustanovenia § 150 OSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy aj v iných prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Samozrejme musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania.

Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich kritérií je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi konania a aby neodporovalo dobrým mravom.

Ust. § 150 OSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnúť.

Z rozhodnutia okresného súdu nevyplýva, že v tomto konkrétnom prípade skúmal, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, aby o trovách konania bolo rozhodnuté tak, aby rozhodnutie neodporovalo dobrým mravom.

Je treba zohľadniť skutočnosť, že odporkyňa obdarovaním získala majetkové hodnoty práve od žalobcu a žalobca vzhľadom ku svojej nemoci bol nepochybne precitlivý a nepriaznivo vnímal nezáujem žalovanej o svoju osobu. Žalovaná však tvrdí, že nevedela o zdravotnom stave žalobcu práve pre svoj zdravotný stav (bola tehotná). Nebola by schopná výraznejšej pomoci žalobcovi v jeho nemoci. Zo spisu však nevyplýva, že by žalobca vedel o zdravotnom stave žalobkyne a preto si jej nezáujem vysvetľoval veľmi citlivo.

Za takéhoto stavu je dôvodné úspešnej žalovanej náhradu trov prvostupňového konania nepriznať.

O trovách odvolacieho konania rozhodoval krajský súd podľa ust. § 224 ods. 1 OSP takisto však s použitím ust. § 151 OSP aplikujúc tie isté dôvody ako na trovy prvostupňového konania a úspešnej žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Žalobkyňa žiadala v prípade, ak dôjde k potvrdeniu rozsudku okresného súdu, pripustiť dovolanie. Neuviedla však ako majú byť sformulované dovolacie otázky a preto sa odvolací súd jej návrhom nezaoberal.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.